

Proposta de Resolució per l'anàlisi de la Segregació escolar existent a la ciutat.

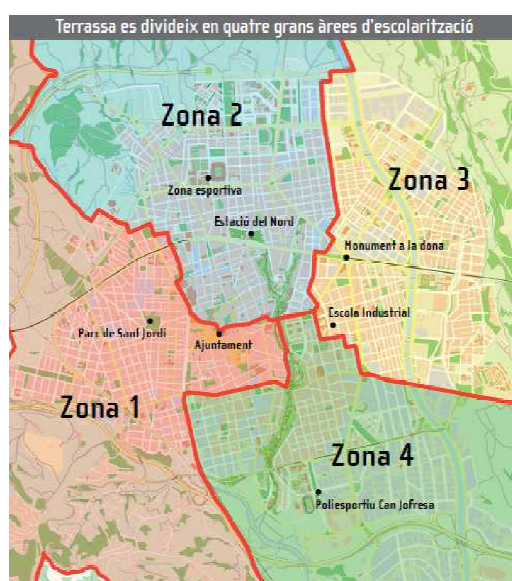
UNANIMITAT

Isaac Albert i Agut, portaveu del Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya - Moviment d'Esquerres, d'acord amb allò que estableixen els articles 57.4 i 73 del Reglament Orgànic Municipal de l'Ajuntament de Terrassa, presenta la següent proposta de resolució al Ple d'aquesta Corporació

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El curs 2009-2010 va entrar en vigor la distribució del mapa escolar de la ciutat en quatre grans zones, que amb lleugeríssimes variacions és l'actualment vigent.

L'objectiu explícit d'aquesta zonificació territorial per a la tria de centre educatiu per part de les famílies era triple: generar més equilibri en l'oferta de centres públics i concertats a cada zona, establir una distribució única per a centres públics i concertats i aplicar criteris de flexibilitat, de manera que es puguin conjugar els principis d'heterogeneïtat social i proximitat. Un model basat en un criteri fonamental: assegurar l'heterogeneïtat social dins de les zones, de manera que es pugui estimular l'heterogeneïtat social dins les escoles. En definitiva, reduir el grau de segregació escolar històricament existent a la ciutat.

La segregació escolar fa referència bàsicament a la concentració d'un elevat nombre d'alumnat socialment desfavorit en unes escoles més que en d'altres ubicades al mateix territori. Sovint es parla de la distribució de l'alumnat d'origen immigrant per il·lustrar aquestes diferències entre centres en la seva composició social.

La concentració d'alumnat socialment desfavorit afavoreix les desigualtats entre centres. Aquest procés es produeix, en bona part, per l'estigmatització social d'aquests centres, que són evitats per les mateixes famílies en el procés d'admissió, a l'espera d'escolaritzar els fills en altres centres amb menys concentració de "problemes socials" a la mateixa zona de residència o fora d'aquesta. En aquest sentit, la segregació escolar ocorre quan, per diferents circumstàncies, un centre apareix com a escola no desitjada per una part de la població. I un cop engegat aquest procés, revertir la dinàmica d'exclusió del centre entre les preferències de les famílies esdevé extraordinàriament complicat.

Per altra banda Benito i Gonzàlez (2007), per exemple, en un estudi sobre la segregació escolar a diferents municipis de Catalunya parteixen d'una concepció de la segregació basada en la comparació de la composició social dels centres (no solament de la concentració dels "problemes socials"). Des d'aquesta perspectiva, "Una xarxa escolar segregada és aquella que s'aproxima a una situació d'homogeneïtat social intraescolar i d'heterogeneïtat social interescolar, és a dir, una xarxa escolar amb un perfil d'alumnat homogeni dins dels centres i heterogeni entre els centres" (Benito i Gonzàlez, 2007:41).

La segregació, per tant, no solament ateny els grups socials més desfavorits. De fet, aquestes mateixes recerques demostren que molt sovint els nivells de segregació més elevats es troben entre l'alumnat procedent de famílies amb un nivell d'instrucció més elevat, no pas de famílies descapitalitzades des del punt de vista educatiu. En aquest sentit, les famílies amb més capital educatiu serien les que tendrien a concentrar-se més en determinats centres, a estar menys equitativament distribuïdes en el conjunt de la xarxa escolar (Benito i Gonzàlez, 2007).

Finalment, la segregació escolar no solament té a veure amb la concentració important d'un determinat grup social en determinats centres, sinó també amb la resta de situacions, d'intensitats diverses, que perjudiquen l'equitat i la cohesió social de la xarxa escolar en conjunt.

En els darrers dies, s'ha fet públic l'informe LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA (I): LA GESTIÓ DEL PROCÉS D'ADMISSIÓ D'ALUMNAT¹, elaborat per la sindicatura de greuges de Catalunya, treball on es posa de relleu que Terrassa és, d'entre les ciutats catalanes més grans de 10.000 habitants i amb dades del curs 2013/14, la que experimenta un major índex de segregació escolar en els nivells d'educació infantil i primària.

Taula 2. 50 municipis més grans de 10.000 habitants amb més segregació escolar (curs 2013/2014)

Municipi	Dissimilitud EI-EP	% estranger EI-EP	% sector públic EI-EP	Municipi	Dissimilitud ESO	% estranger ESO	% sector públic ESO
Terrassa	0,60	14,2	58,1	S. Vicenç dels Horts	0,48	5,5	69,4
Cerdanyola del Vallès	0,59	5,1	66,0	Badalona	0,47	16,2	49,4
Sabadell	0,57	10,3	61,0	Esplugues de Llobregat	0,45	13,1	51,3
Badalona	0,57	14,0	54,2	S. Feliu de Llobregat	0,44	6,9	43,1
Tarragona	0,57	15,8	56,8	Olesa de Montserrat	0,42	8,7	54,1
Esplugues de Llobregat	0,56	8,6	56,4	Tarragona	0,42	16,5	52,4
Sant Joan Despí	0,53	7,4	76,0	Hospitalet de Llobregat, l'	0,41	28,1	51,5
Girona	0,53	15,1	57,1	Terrassa	0,41	15,0	48,8

La persistència en el temps d'aquesta situació no és sorprenent atès que en certa manera reproduïx la situació de segregació residencial existent a la ciutat. Segons la diagnosi del PLIS de Terrassa de 2011: "Des d'una una visió microscòpica, observem que la densitat urbanística i poblacional és molt diferent segons el barri que tinguem en compte. Ens trobem amb una configuració desigual del territori, amb una diferenciació entre barris: hi ha homogeneïtat interna a cada zona però són heterogènies entre sí. Aquesta diferència crea un escenari que dificulta el flux de ciutadans entre zones, i també la creació d'una identitat conjunta de ciutat.

¹

http://www.sindic.cat/site/unitFiles/4155/Informe%20segregacio%20escolar_I_gestiprocesa_dmissio_defok.pdf

Alhora estableix espais de relacions socials relativament aïllats, estancs entre el d'una zona i els de la resta de Terrassa."

Considerem de la màxima importància, tant per a la millora de l'equitat del sistema educatiu com per a la recuperació de la seva funció de generador d'oportunitats de mobilitat social, arribar a conèixer en profunditat quines són les percepcions, estratègies, necessitats i projectes vitals que orienten les famílies de la ciutat en el procés de presa de decisions previ a la tria d'escola per als seus infants.

Per tot el que s'ha expressat, proposem al Ple municipal l'adopció dels següents

ACORDS

Acords,

Primer. Encarregar al Servei Municipal d'Educació amb el suport d'experts de reconegut prestigi en la matèria, el disseny i realització d'un estudi de caràcter demoscòpic, abans de l'inici del procés de preinscripció del curs 2017-18 i amb significació estadística imframunicipal a nivell de barri. L'objecte de l'estudi serà conèixer en profunditat quines són les percepcions, estratègies, necessitats i projectes vitals que orientin les famílies de la ciutat en el procés de presa de decisions previ a la tria d'escola per als seus infants.

Segon.- A partir de les dades obtingudes per l'estudi demoscòpic i dels diferents estudis i dades recollides amb les que compta el Servei Municipal d'Educació i el Departament D'Ensenyament de la Generalitat en relació a les desigualtats entre els centres escolars de Terrassa i en especial sobre d'aquells susceptibles d'estar patint segregació escolar, analitzar quines són les necessitats de planificació educativa per tal d'equilibrar la segregació escolar. Contrastar i valorar l'anàlisi comptant amb el Consell Escolar Municipal format per la comunitat educativa amb representants de: AMPA's, direccions i mestres de les escoles públiques i concertades, alumnes de l'escola pública i concertada, representació política municipal i administració Educativa de la Generalitat, Oficials del Servei d'Educació, FaPac, Sindicats i Consell de Joves i mes concretament amb la Comissió tècnica d'anàlisi d'escolarització.

Tercer. Incorporar les conclusions dels estudis esmentats anteriorment a la tasca anual de planificació educativa i coordinació que vénen realitzant Ajuntament, Generalitat i comunitat educativa.

Isaac Albert i Agut

Portaveu del GM d'ERC-MES

Terrassa, 18 de juliol de 2016.